ORMAN YANGINLARINDA RİSK BÜYÜYOR, SÖNDÜRMEYE DEĞİL ÖNLEMEYE ODAKLANMALIYIZ!

Bilim insanları tarafından, Temmuz 2026 itibarıyla sıcaklıklarda öngörülen +2°C artış, ardışık çok sıcak günler, kurutucu rüzgarlar, düşük bağıl nem ve 2026 Mayıs ayındaki yağışların oluşturduğu yoğun yakıt yükü nedeniyle ülkemizin açık alan yangınları için yüksek risk altında olduğu ifade edilmektedir. Özellikle Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerimizde yangın yayılma potansiyelinin kritik seviyelerde olacağı öngörülmektedir.

Tüm bu uyarılara ve ilgili sorumlu kurumların, yangınla mücadele ekiplerinin özverili ve fedakar çalışmalarına rağmen, yangınlar için gerekli ve yeterli önlemlerin alınmadığını endişeyle görmekteyiz. Yangın öncesi alınacak önlemlerin çok daha değerli, ekonomik ve risksiz olduğu defalarca vurgulanmasına karşın, günümüzde hala ağırlıklı olarak yangın çıktıktan sonra yapılacaklara ve söndürme çalışmalarına yoğunlaşılmaktadır.

Yangınların neredeyse tamamının insan kaynaklı olduğu gerçeğinden hareketle, yangın sayılarını en aza indirecek nitelikli çalışmalara ağırlık verilmeli ve felaketler büyümeden aşağıdaki acil adımlar hayata geçirilmelidir:

- **Eğitim ve Etkin Gönüllülük Sistemi:** "Yangınlarla Mücadele Gönüllülüğü" mevzuatı acilen yeniden düzenlenmelidir. Bir günlük eğitimlerle oluşturulan 160.000 kişilik mevcut gönüllü sistemi yerine; orman içi ve yakınlarında, yerleşim yeri bazında eğitim almış, her anlamda desteklenen, çevreye duyarlı ve katılımcı gönüllü grupları oluşturulmalıdır.
- **Enerji Hatları Tehlikesi:** Son on yıllık (2016-2025) verilere göre, yanan alanların %21'i elektrik hatları ve sistemlerinden kaynaklanmaktadır. Özellikle yerleşim ve tarım alanları içindeki orta gerilim enerji hatları için önleyici idari ve yasal tedbirler derhal alınmalıdır.
- **Nedeni Bilinmeyen Yangınlar:** 2016-2025 yılları arasındaki yangınların neredeyse yarısına yakınının nedeni belirlenememiştir. Nedeni belli olmayan yangınlar için sağlıklı önlemler alınamayacağından, yangınların çıkış nedenlerini belirlemeye yönelik çalışmalar büyük oranda artırılmalıdır.
- **Ormanların Parçalanması ve Tesisleşme:** Ormanlık alanlarda verilen çeşitli izinler ormanların parçalanmasına neden olmakta ve yangın kültüründen uzak insanları bu alanlara çekmektedir. Bu kapsamda başta eğitim olmak üzere gerekli önlemler alınmalı; izin verilen alanlarda sahanın özelliğine göre detaylı yangın tedbirleri belirlenmeli ve bu tedbirlerin takibi sıkı şekilde yapılmalıdır.
- **Yerleşim Yerlerinin Korunması ve Tahliye Planları:** Orman içi ve yakınındaki yerleşim yerlerinde bina ve tesisler yangına dirençli hale getirilmeli ve alınan önlemler denetlenmelidir. Köylerin tamamen boşaltılmasının bazen yangının önlenmesine veya hasarın azaltılmasına katkı sağlamadığı gözlemlendiğinden; yangına hassas yörelerden başlamak üzere, ilgili kurumlarca acilen ve müştereken uygulanabilir yerleşim yeri tahliye planları hazırlanmalıdır.
- **Profesyonel Müdahale ve Organizasyon:** Görevli olmayan ve yangın deneyimi bulunmayan kişilerin yangınla mücadele organizasyonuna dahil olması engellenmelidir. Afet kapsamında çalışmalara katılmak isteyen sivil toplum kuruluşları önceden akredite edilmeli, yaşanabilecek sorunlara karşı önlemler alınarak bu kişiler eğitilmelidir. Orman, tarım ve yerleşim alanı arakesitlerinde önlemler artırılmalı, aynı anda farklı alanlarda çıkan yangınlarda sevk, idare ve organizasyon sorunlarını çözecek yasal/idari çalışmalar yapılmalıdır.

- **Eğitim, Deneyim ve Liyakat:** Türkiye genelindeki yangın işçilerinin tek tip ve uygulamalı eğitimleri için Buca Tınaztepe Yangın Eğitim Merkezi derhal açılmalıdır. Yangınlara müdahale için diğer kurumlardan katılacak itfaiye ve iş makinesi operatörlerine özel eğitim verilmelidir. Yangın mücadelesinde görevli teknik personelin profesyonel kriz ve afet yönetimi eğitimi alması acil bir ihtiyaçtır. Ayrıca atamalarda yangın deneyimi ve liyakat gözetilmeli, atamalar yangın sezonundan önce yapılmalıdır.
- **Yasal Düzenleme ve Bütçe İhtiyacı:** OGM ekipleri, mevcut şartlar ve ihtiyaçlar gereği çok sayıda orman dışı açık alan yangınına müdahale etmektedir. 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun kırsal alan yangınlarına "imkanlar ölçüsünde katkı sağlanır" diyen 69. Maddesi fiili duruma göre yeniden düzenlenmeli ve OGM'ye müdahale oranında ilgili bütçeden ödenek ayrılmalıdır.
- **Önleyici Çalışmalar ve Bilgi Paylaşımı:** Ormanlık alanlarda, özellikle yol kenarlarında yangın çıkma olasılığı yüksek olan bölgelerde denetimli yakma teknikleri gibi yöntemlerle yanıcı madde yükü azaltılmalıdır. Ayrıca, mülki amirliklerce oluşturulan "Yangınla Mücadele Komisyon Kararları" mutlaka sahada denetlenmeli; güncel yangın bilgileri, istatistikler ve raporlar OGM web sitesinden şeffafça yayınlanmalıdır.
- **Çalışan Hakları ve Uzman Görüşü:** OGM personelinin yangın konusunda son derece deneyimli olduğu bilinmekte olup, sorun ve çözüm yollarının mutlaka yangın deneyimi olan bu teknik elemanlarca belirlenmesi zorunludur. Yangın sonrası alanda yapılacak çalışmalar için uzman akademisyenlerden görüş alınmalıdır. En önemlisi; zorlu koşullarda çalışan yangın personelinin dinlenme, hijyen ve çalışma sorunları çözülmeli, sosyal hakları yaptıkları fedakarca işe uygun olarak yeniden düzenlenmelidir.

Daha büyük hasarların, can ve mal kayıplarının yaşanmaması en büyük temennimizdir. Bu vesileyle, yangınlarda görevli tüm personelimizin yanında olduğumuzu ve yangınlarda gerekebilecek her türlü katkıyı sağlamaya hazır olduğumuzu kamuoyuna saygıyla duyururuz.
04.08.2026

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ